

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 85

van **PIET DE BRUYN**

datum: 25 november 2015

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Wijngaardberg Rotselaar - Cultuurhistorische waarde

De toekomst van het gebied Wijngaardberg in Rotselaar is al vele jaren onderwerp van discussie. Het gebied geniet bescherming als landschap en is planologisch grotendeels ingekleurd als natuurgebied. De aanwezige landbouwactiviteiten zijn onderworpen aan strikte voorwaarden en regels en hebben een uitdovend karakter.

Ondanks de bescherming als landschap, lijkt de cultuurhistorische en landschappelijke waarde in de huidige discussie over de bestemming van het gebied naar de achtergrond te verdwijnen. Het debat spitst zich immers veeleer toe op het snijvlak tussen natuur en landbouw.

1. Kan de minister kort in kaart brengen op welke wijze het gebied precies bescherming geniet? Welke randvoorwaarden zijn opgenomen in het beschermingsbesluit?
2. Op welke wijze is het Agentschap Onroerend Erfgoed betrokken bij het overleg binnen C-AGNAS dat wordt gevoerd over de toekomst van het gebied? Kan de minister een stand van zaken schetsen van dit overleg?
3. Reeds eerder werden een 'landbouwstudie' en een 'natuurstudie' opgemaakt die mee het debat moeten voeden over de toekomst van het gebied.

Op welke wijze wordt bij de besprekingen van de toekomst van de Wijngaardberg de cultuurhistorische en landschappelijke waarde in het debat ingebracht? Meent de minister dat een studie die dieper ingaat op de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van het gebied een zinvol instrument zou zijn? Is een dergelijke studie voorhanden of zal de minister opdracht geven een dergelijke studie te maken?

4. Meent de minister dat de huidige eigenaars en gebruikers op de Wijngaardberg op passende wijze opvolging geven aan de onderhoudsplicht die ze hebben?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 85 van 25 november 2015

van **PIET DE BRUYN**

1. De Wijngaardberg is beschermd als landschap bij koninklijk besluit van 21/11/1977 omwille van de natuurwetenschappelijke, de historische en de esthetische waarde. De Wijnmuur is beschermd als monument bij ministerieel besluit van 9/03/1995 omwille van de historische, in casu de architectuur-, economisch- en sociaal-historische en de esthetische waarde.

Bij de bescherming als landschap zijn de toenmalige standaard-toelatingsplichtige handelingen en gebods- en verbodsbepalingen opgenomen. Zo bepaalt artikel 2-15 van het beschermingsbesluit bijvoorbeeld dat het, zonder expliciete machtiging, verboden is om bomen en struiken te vellen, te onwortelen of te beschadigen met uitzondering van:

- naaldhout, canadapopulieren en schaarhout;
- het verwijderen van houtopslag op percelen met een grasland of
- heidevegetatie;
- het normale snoeien of knotten

In het beschermingsbesluit van het monument zijn de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en de specifieke erfdienstbaarheden opgenomen, met ook het voorschrift dat het behalve indien er voorafgaandelijke machtiging verkregen is, het verboden is om binnen een strook van 5,00 m langs weerszijden van de muur bomen en of struiken te kappen.

2. Het agentschap Onroerend Erfgoed is vertegenwoordigd in het overleg binnen C-AGNAS dat overleg voert over de toekomst van het gebied. Nadat er een 'landbouwstudie' en een 'natuurstudie' werden opgemaakt, bleken de gewenste doelstellingen uiteenlopend, met name behoud van de bestemming van het natuurgebied of omzetten naar een agrarische bestemming met het oog op continueren van de fruitteelt. Intussen is lokaal overleg opgestart tussen de plaatselijke Natuurpuntafdeling en de betrokken fruittelers. Men zoekt naar andere mogelijkheden dan een RUP om het samengaan van natuur en fruitteelt op de Wijngaardberg te verbeteren en om de problematiek van de uitspoeling van nutriënten via maatregelen op het terrein aan te pakken. Het agentschap Onroerend Erfgoed is niet betrokken bij dit overleg.
3. De beide studies die zijn opgemaakt vloeiden voort uit een opdracht van de Vlaamse Regering en werden toegelicht op C-AGNAS. De erfgoedaspecten werden niet meegenomen aangezien het niet is opgenomen in de opdracht. De erfgoedwaarde van de Wijngaardberg is gekend en het natuurwetenschappelijke aspect is onderzocht in de natuurstudie. Een aantal interessante historische aspecten zijn recent door een historicus aan het licht gebracht. Een aparte erfgoedstudie is niet nodig om een herbestemmingstraject te begeleiden indien het erfgoedaspect wordt meegenomen bij het uittekenen van de toekomst van het gebied.
4. Enkele van de huidige eigenaars en gebruikers op de Wijngaardberg hebben niet altijd een passend gevolg gegeven aan de instandhouding en onderhoudsplicht. Vooral het beheer in functie van het behoud van de natuurwetenschappelijke waarde (bv. heischrale graslanden) en de historische waarde (bv. wijnterrassen) moet beter. Verschillende percelen groeien dicht door gebrek aan onderhoud. Eind oktober 2015

heeft het agentschap Onroerend Erfgoed om die reden ook al twee aanmaningen verstuurd waarin acties tot herstel werden geformuleerd.